LAUSUNTO

Tolonen, Westergren

25.5.2021

HE 87/2021
Eduskunnan talousvaliokunta
TaV@eduskunta.fi

HELEN OY:N LAUSUNTO HALLITUKSEN ESITYKSESTÄ ENERGIAN ALKUPERÄTAKUISTA

Helen Oy kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto eduskunnan tarkastusvaliokunnalle ja toteaa lausunnossaan seuraavaa:

Helen Oy näkemyksen mukaan ehdotettu energian alkuperälain laajentaminen kaukolämpöön ja jäähdytykseen olisi kannatettavaa, mikäli laki aidosti edistäisi lämmön ja jäähdytyksen alkuperän varmentamista ja päästölaskennan luotettavuutta sekä läpinäkyvyyttä. Nyt esitetyssä muodossa se aiheuttaa lähinnä hämmennystä kaukolämpö- ja jäähdytysasiakkaissa, koska näkemyksemme mukaan se mahdollistaa kaksoislaskennan ja viherpesun.

Fyysinen yhteys asiakkaan ja lämmön myyjän kanssa oleellinen järjestelmän uskottavuuden kannalta

Viherpesu mahdollistetaan, kun lämmössä ja jäähdytyksessä ei vaadita fyysistä yhteyttä asiakkaan ja lämmön myyjän välillä. Kaukolämmössä ja -jäähdytyksessä tämä fyysinen yhteys on hyvin konkreettinen ja asiakkaiden hyvin tiedostama ja puuttuessaan aiheuttaa hämmennystä asiakkaissa. Esimerkiksi Helen voisi ostaa uusiutuvan lämmön sertifikaatteja koko Helsingin asiakaskunnan tarpeisiin ulkomailta ja myydä kaikille asiakkaalleen hiilineutraalia kaukolämpöä, vaikka todellisuudessa vain osa lämmöstä tuotetaan tänä päivänä uusiutuvasti tai päästöttömästi. Mikä uskottavuus tällä olisi asiakkaiden silmissä? Tai vaihtoehtoisesti Helen voisi myydä koko uusiutuvan tuotannon alkuperäsertifikaatit ulkomaille ja ilmoittaa ne toiseen kertaan vuosittaisessa lakisääteisessä ilmoituksessa asiakkaille.

Helen esittää, että lämmön- ja jäähdytyksen osalta alkuperätakuujärjestelmä tulisi perustua fyysisen yhteyden vaatimukseen. Mikäli EU direktiivit eivät mahdollista fyysistä yhteyttä sertifikaattien osalta, tulisi Suomen käyttää direktiivin mahdollistamaa poikkeusta kaukolämmön ja -jäähdytyksen osalta johtuen verkkojen paikallisesta luonteesta verrattuna sähkö- ja kaasuverkkoihin. Mikäli poikkeustakaan ei ole

mahdollista toteuttaa, tulisi alkuperäjärjestelmän perustua vapaaehtoisuuteen.

Jäännösjakauman laskenta tulisi vaatia

Helen Oy ilmoittaa kaikille kaukolämpöasiakkailleen, jotka eivät osta uusiutuvaa- tai kiertolämpöä, lämmön alkuperän ns. jäännösjakauman avulla. Saman tapaan kuin sähkön jäännösjakauman laskennassa, lämmön jäännösjakaumasta on vähennetty erikseen myydyt alkuperätuotteet. Näin laskien vältetään lämmön uusiutuvan osuuden ilmoittaminen kahteen kertaa. **Hallituksen esityksessä lakiin ei kuitenkaan ole tulossa vaatimusta jäännösjakauman laskentaa lämmölle, jolloin tämä johtaa kaksoislaskentaan.** Jäähdytyksen osalta tätä ongelmaa ei ole, sillä koko Helenin jäähdytyksen tuotanto on hiilineutraalia.

Helen esittää, että lämmön- ja jäähdytyksen osalta alkuperätakuujärjestelmä tulisi perustua verkkokohtaisen jäännösjakauman laskentaan kaksoislaskennan välttämiseksi ja asiakasviestinnän selkeyttämiseksi.

Selkeä tulkinta direktiivin ja alkuperälain hukkalämmöille ja uusiutuville tarvitaan.

Kaukolämpö toimijat ja myös asiakkaat haluavat selkeät tulkinnat direktiivin ja alkuperälain hukkalämmöille ja uusiutuville sekä niihin liittyvät alkuperän ja päästöjen laskentasäännöt:

Epäselvää on, miten tulkitaan asuinkiinteistöstä hiilineutraalin kaukojäähdytyksen avulla talteen otettu lämpö, joka johdetaan kaukolämpöverkkoon lämpöpumpulla, ja joka käyttää uusiutuvaa sertifioitua sähköä. Jos laskentasäännöt selkeytetään viranomaisen puolelta, niin kolmannen osapuolen on ne helppo todentaa auditoinnin/tilintarkastuksen yhteydessä ilman, että siitä aiheutuu ylimääräistä hallinnollista taakkaa yritykselle.

Alkuperätakuujärjestelmä uusiutuvalle lämmölle ei myöskään riittäisi osoittamaan päästökauppalain mukaista uusiutuvuutta eikä päästöttömyyttä, joten se toisi vain ylimääräistä ja päällekkäistä byrokratiaa.

Helen Oy
Vastuullisuus ja yhteiskuntasuhteet

LAUSUNTO

Tolonen, Westergren

25.5.2021

Maiju Westergren, johtaja

Lisätietoja antaa maiju.westergren@helen.fi p. 0400 276660